

Museoiden hyvinvointivaikutukset

Museo vahvistaa hyvinvointia tuomalla ihmiset osaksi yhteisön tarinaa. Museokäynnillä on sekä laajamittaisia että pitkäaikaisia hyvinvointivaikutuksia.

Museo vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia tuomalla ihmiset osaksi yhteisön tarinaa. Museo voi sitoa muualta muuttaneen väestön uuteen kotipaikkaansa, kun se tiedon, taiteen ja elämysten kautta avaa yhteisön arvoja ja arvostuksia.

Kulttuurin hyvinvointivaikutusten syy-yhteydet ovat monimutkaisia, eikä niitä pidä liikaa yksinkertaistaa. Laaja tutkimusnäyttö kuitenkin osoittaa, että ihmisten keskinäinen luottamus on tärkeä elinikää pidentävä tekijä kulttuurin harrastamisen ja sosiaalisuuden rinnalla. Kuten neurologian dosentti Markku T. Hyyppä kirjoittaa Lääkärikirja Duodecimissä: ”Ihminen tarvitsee kanssaihmisyyden tunnetta hyvinvoinnin tueksi ja elääkseen”. Kotimainen väestötutkimus osoittaa, että yksin tai muiden kanssa kulttuuria harrastavat ihmiset elävät keskimäärin vähintään kolme vuotta pidempään kuin vähän kulttuuria harrastavat ihmiset. Muutkin laajat väestötutkimukset tukevat tulosta.

Kattavin kulttuurin hyvinvointivaikutuksia selvittänyt raportti on Maailman terveysjärjestön (WHO) julkaisu, joka kattaa kaikki tällä vuosituhanella tehdyt alan tutkimukset ja sisältää lähes tuhat kirjallisuusviitettä. Raportin mukaan kulttuurilla on merkitys sekä terveyden edistämässä että sairauksien ehkäisemisessä ja hoidossa. Terveyden edistämisen osalta kulttuuri vaikuttaa terveyttä määrittäviin sosiaalisiin taustatekijöihin, tukee lasten kehitystä, kannustaa terveyttä edistävään käyttäytymiseen, auttaa ehkäisemään sairauksia ja tukee hoivaa. Sairauksien ehkäisyn ja hoidon osalta kulttuuri lievittää mielenterveyden ongelmia, tukee akuuttien sairauksien hoitoa, tukee neurologisten häiriöiden hoitoa ja ei-tarttuvien sairauksien hallintaa sekä tukee elämän loppuvaiheen hoitoa.

Museokäynti on kokemus, joka vaikuttaa kävijän hyvinvointiin monin tavoin. Se tukee kognitiivista ja fyysistä hyvinvointia. Museossa vierailaan usein yhdessä muiden kanssa, ja samalla vahvistuu sosiaalisen hyvinvoinnin lisäksi tunne merkityksellisyydestä ja yhteenkuuluvuudesta.

Laajassa, kahdeksassa suomalaismuseoissa toteutetussa tutkimuksessa kävijät arvioivat, että museokäynnin sosiaaliset ja fyysiset hyvinvointivaikutukset kestivät keskimäärin päivän ajan. Vaikutukset henkilökohtaiseen ja älylliseen hyvinvointiin kestivät joidenkin vastaajien mielestä jopa kuukauden ajan ja keskimäärin kahdesta kolmeen päivään.

Lähteet:

Falk, John H.; Nicole, Claudio ja Meier, David. Measuring the Public Value of Finnish Museum Experiences. Institute for Learning Innovation, 2023.

Fancourt, Daisy & Finn, Saoirse. (2019). What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review. World Health Organization. Regional Office for Europe. <https://iris.who.int/handle/10665/329834>.

Hyypä, Markku T. (2023). Kulttuuri ja terveys. Lääkärikirja Duodecim. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01283>